

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2017/2018

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola T.G. Masaryka 213, Český Krumlov
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Josef Haláček
Telefon na ředitele	380 711 370
E-mail na ředitele	halacek@zstgm-ck.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Marcela Zimeková
Telefon	607 853 331
E-mail	zimekova@zstgm-ck.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Irena Brožová
Telefon	380 711 370
E-mail	brozova@zstgm-ck.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ - I stupeň	8	169
ZŠ - II. stupeň	8	165
8leté Gymnázium – (Prima až Kvarta)	-	-
6leté Gymnázium – (Prima až Sekunda)	-	-
SŠ – ostatní	-	-
Celkem	16	334

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

RCH – Rizikové chování

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE, PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální a jiné okolí školy

Škola spolupracuje s PPP, Policií ČR, Městskou policií v ČK, OHS, orgány státní správy, okresním protidrogovým koordinátorem, lékaři a sociálním odborem (OSPOD). Ve spolupráci není žádný problém, vždy ochotně pomohou. Máme se všemi velmi dobré zkušenosti. Mezi nejčastější problémy žáků problémy s docházkou (u některých vysoké počty omluvených hodin – škola spolupracuje se sociálním odborem), problémy s kázní a dodržováním pravidel, úrazy. Žáci se zapojují do mimoškolních aktivit různého druhu (sportovní aktivity- fotbal), část je zapojena do kroužků nabízených ZŠ.

2. Informace od pedagogů

MPP je realizován nejen třídními učiteli, ale i vyučujícími jednotlivých předmětů v rámci výuky. Nejvíce informací získávají žáci v předmětech VkZ, VkO. Do učebních plánů vhodných předmětů jsou rozpracována témata- zdravý životní styl, ochrana člověka za mimořádných situací, první pomoc, sexuální výchova, výchova ke zdraví, osobní bezpečí, škodlivost návykových látek...

I zde je výuka doplněna o besedy, videoprojekce, přednášky s odborníky. V 2. patře je trvale umístěna nástěnka s tematikou prevence. Učitelé a třídní učitelé spolupracují při řešení výchovných problémů ve třídě (kázeň, prospěch, pořádek, hygiena, docházka do školy, agresivita dětí).

Veškeré informace řešíme na pracovních poradách, pedagogických radách a v případě problémů je svolávána výchovná komise (viz. školní řád – výchovná opatření, vyhodnocení kázeňských přestupků dle zápisů vyučujících do Bakalářů). Žáci a rodiče byli se všim seznámeni.

3. Informace od rodičů

Rodiče jsou o záměrech a způsobech realizace programu průběžně informováni na třídních schůzkách, na radě školy, v žákovských knížkách, na webových stránkách školy. V případě problémů jsou rodiče písemně či telefonicky kontaktováni, zváni do školy. Mohou vyjádřit své stanovisko a v případě nejasností či problému se mohou obrátit na metodika prevence, výchovného poradce. Rodiče problémových žáků budou kontaktováni telefonicky a následně pozváni do školy k řešení problému s TU, MP, VP, vedením školy – výchovné komise.

4. Informace od žáků

Ve škole je zavedena „schránka důvěry“, do níž mohou žáci dávat své anonymní dotazy, informace. Žáci vědí, kdo z vyučujících má do schránky přístup a kdo s nimi bude o jejich problémech komunikovat. Se všim jsou seznámeni v rámci vyučovacích hodin třídními učiteli. Na škole funguje Žákovská rada školy- tvoří ji zvolení zástupci 6.-9. ročníků, scházejí se s vedením školy (dle potřeby) a metodikem prevence a řeší vzniklé problémy, připomínky žáků, navrhují akce. Přispívá to ke zlepšení vzájemné komunikace a k otevřenějším vztahům mezi vedením školy a jednotlivými třídami. Pokud dojde k jakémukoli problému v oblasti rizikového chování žáků, vše je okamžitě řešeno s metodikem prevence, výchovným poradcem a vedením školy. Snaha budovat důvěru mladších žáků ke starším pomocí patronátu nad třídami z 1. stupně. Tato spolupráce se velmi osvědčila.

5. Hodnocení MPP minulého školního roku

Po celý školní rok byly sledovány všechny oblasti rizikového chování žáků.

V minulém školním roce preventivní program vycházel z aktuální potřeby školy. Vyučující se zaměřili na krátkodobé absence, konflikty mezi žáky, nekázeň žáků při vyučování, nevhodné chování žáků k vyučujícím, nerespektování školního řádu, agresivitu žáků.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Vytvořit pozitivní klima tříd tak, aby žáci a vyučující dokázali hovořit otevřeně a důvěrou o problémech v třídních kolektivech i školy (učitelé sledují chování a projevy žáků, upozorňují na případné odlišnosti v chování žáků a snaží se toto společnými silami odstranit tak, aby ve třídním kolektivu vládlo příznivé klima).

Zamezit všemi možnými způsoby šikaně a kyberšikaně, jejím náznakům i projevům. (Pracovníci školy vytipují prostory, kde může docházet k šikaně. Těm bude věnována zvýšená pozornost při dohledech. Učitelé se seznámí s krizovým plánem, jak postupovat v případě podezření na šikanu či jiný sociálně patologický jev.)- viz přílohy MPP – Školní program proti šikanování.

Vychovávat ke zdravému způsobu života, který chrání žáky před rizikovým chováním. (Tato výchova je trvalou součástí života školy. Osobním příkladem pracovníků školy, různými besedami a dalšími aktivitami jsou žáci seznamováni).

Zvýšit pozornost prevenci dětských úrazů.

Podávat žákům ucelené informace o legálních a nelegálních drogách, naučit je činit odpovědná rozhodnutí týkající se užívání drog.

Vychovávat žáky k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních.

Systematicky vzdělávat metodika prevence a další pedagogické pracovníky v metodikách preventivní výchovy a v technikách preventivní práce s dětmi.

Vést žáky k ochraně životního prostředí a k ekologickému myšlení.

Rozvíjet vztah žáků ke školnímu zařízení, veřejnému a soukromému majetku.

Řešit otázky specifických poruch učení- seznámení výchovných pracovníků s problematikou, přístup učitelů k příslušným žákům.

Koordinovat všechny školní i mimoškolní akce v oblasti prevence.

Spolupráce se Spirálou a PPP – práce s třídním kolektivem

Metodické pokyny MŠMT – odkazy:

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_1_Navykove_latky.rtf

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_3_poruchy_prijmu_potravy.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_4_Alkohol.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_5_Syndrom_CAN.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_6_Skolni_sikanovani.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_7_Kybersikana.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_8_Homofobie.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_9_Extremismus_rasismus_xenofobie_antisemitismus.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_2_Rizikove_chovani_v_doprave.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_10_Vandalismus.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_11_Zaskolactvi.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_13_Tabak.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_16_Sebeposkozovani.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_18_Rizikove_sexualni_chovani.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_14_Krizove_situace_spojene_s_nasilim.doc

http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_20_Domaci_nasili.doc

C. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

a) *Ve spolupráci s ostatními kolegy se zaměřit na působení :*

- V tvorbě mezilidských vztahů
- V regulaci chování (agresivita, šikana)- věnovat pozornost různým příznakům skrytého násilí, jak fyzického tak psychického, které by šikanu mohly signalizovat, vytvořit kolektiv se zásadou, že silný chrání slabšího, kolektiv, kde vládne duch práva a spravedlnosti, důvěra k autoritě a vzájemná solidarita.
- V hledání schopnosti řešit problémy

b) *Navazovat příznivé klima ve škole:*

- Včasným řešením problémů, spoluprací s rodiči a odborníky- sledovat změny v chování žáků
- Podporovat dobré vztahy mezi žáky a učiteli, mezi žáky v třídním kolektivu (stmelovací pobyty a akce s třídními učiteli)
- Systematickou práci s rizikovými a problematickými jedinci- vedení evidence o žácích z problémových rodin, s prospěchovými problémy a výchovnými problémy, sledovat handicapované žáky
- Účinnou péčí o děti s výukovými problémy
- Podporou kvalitních volnočasových aktivit
- Získáváním důvěry žáků
- Důslednou prevencí záškoláctví- sledovat opakující se krátkodobé absence žáků, po konzultaci s rodiči vyžadovat lékařské potvrzení, popř. spolupracovat s odborem sociální péče (OSPOD)
- Zlepšovat spolupráci s rodiči- poskytovat pravidelné informace, možnost zapojení rodičů na akcích školy
- Využívat veškeré vhodné učivo k upozornění na škodlivost kouření, alkoholu, drog, na potlačení rasismu a xenofobie

c) *Zvyšovat odborné znalosti pedagogických pracovníků*

- Včasnou informací při jednání pedagogických rad, metodických orgánů o hlavních úkolech v této oblasti
- Důležitou náplní práce pedagogů je také samostudium- vedení školy zajistí, v rámci možností, účast pedagogů na seminářích a dalších vzdělávacích akcích

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence RCH

Vzdělávání bude probíhat v závislosti na nabídce programů DVPP.

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence RCH

ŠMP průběžně využívá nabídky seminářů a programů s problematikou prevence.

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor – organizace, odborník
Aktiv preventistů			Mgr. J. Průcha

4. Způsob spolupráce s ostatními pedagogy

ŠMP veškeré preventivní aktivity konzultuje s třídními učiteli, kteří se do programů svých tříd zapojují. Informace předává v rámci pedagogických rad. Vzniklé problémy vyučující konzultují s třídním učitelem, s výchovným poradcem, metodikem prevence a vedením školy.

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP , možnostmi spolupráce a MPP

Rodiče jsou informováni o realizaci programu na třídních schůzkách, do žákovských knížek jsou zapsány kontakty školního metodika a výchovného poradce. Informace mohou získat na žákovské radě školy, nástěnce s informacemi k prevenci, na webových stránkách školy. V případě možností jsou jim rozdávány různé letáčky a brožury s problematikou rizikového chování.

2. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Výlety, sportovní aktivity, zájezdy, zápasy, exkurze, besídky	Dle domluvy	Třídní učitel
Předávání vysvědčení 9. ročníkům	Konec škol. r.	Vedení školy, zástupci města, tř.uč.
Třídní schůzka rodičů budoucích prvňáčků	Květen - červen	Učitelé budoucích 1. tříd, vedení školy
Třídní schůzky během školního roku		Třídní učitelé

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

Pro žáky je zřízena schránka pro anonymní dotazy a informační nástěnka v 2. patře školy. Veškeré materiály k prevenci jsou soustředěny u metodika prevence (videokazety, DVD, brožury, literatura, tiskoviny- časopis Prevence.). Žáci se na ŠMP mohou obracet v případě šikany ve škole i mimo školu, násilí, sexuálního zneužívání, domácího násilí či školního neúspěchu. Problematiku rizikového chování lze řešit i prostřednictvím žákovské rady školy.

Prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- ✓ Drogové závislosti, alkoholismus a kouření
- ✓ Záškoláctví
- ✓ Šikana, násilí, vandalismus a další formy násilného chování
- ✓ Sexuální a jiné zneužívání
- ✓ Kriminalita
- ✓ Domácí násilí
- ✓ Patologické hráčství
- ✓ Prevence úrazů
- ✓ Xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus

2. 1. Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Aktivity, které jsou součástí učebního plánu (na základě již zpracovaného Školního vzdělávacího programu) + aktivity které nejsou součástí učebního plánu. Jde o aktivity, které nereagují na aktuální problémy a týkají se všech tříd v daném ročníku:

I. stupeň

- Témata týkající se prevence budou nenásilně zařazována do výuky. Pozornost bude věnována rozvíjení komunikace tak, aby děti dokázaly otevřeně vyjadřovat své názory
- Dětství bez úrazů- seznámení s riziky, která na děti čekají doma, ve městě, v dopravě, v přírodě. Budeme pracovat s motivačními materiály- pexeso, omalovánky s protiúrazovou tematikou, videoprojekce
- Osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy - návštěva dopravního hřiště s městským strážníkem, pořad o bezpečnosti v DDM
- Návštěva na Policii ČR- ukázky práce služebního psa
- Dopravní výchova spojená s nácvikem situací v silničním provozu- pomoc Městská policie
- Děti se zapojují do projektu Zdravé zuby
- Seznámení s lidskou sexualitou
- Žáci navštěvují Psí útulek v ČK- sbírky
- Ekologická výchova Den Země
- Jednorázové kulturní a sportovní akce (olympiády, naučné vycházky, výstavy...)
- Zdravým životním stylem se zabývají i ekologické a přírodovědné programy- Ekofilm, Centrum ekologické a globální výchovy CASSIOPEIA

II. stupeň

- Vzhledem k odlišné organizaci vyučování na II. stupni je program realizován nejen třídními učiteli, ale i vyučujícími v jednotlivých předmětech v rámci výuky
- V 6. třídách dochází ke změnám třídních kolektivů- žáci se učí lépe se poznat, tolerovat se, spolupracovat, uvědomovat si nebezpečí šikany, dokázat se bránit a na toto jednání upozornit, spolupráce s PPP – náhled do nově utvořeného kolektivu, práce s třídním kolektivem
- V jednotlivých ročnících se prostřednictvím dokumentárních filmů- Jeden svět a aktivit s tímto projektem spojených seznámí s životem lidí odlišných kultur.
- Podporujeme některé dobročinné aktivity.
Žáci jsou prostřednictvím školního rozhlasu seznámeni, o jakou akci se jedná a mohou přispět
- Lyžařský výcvik
- Exkurze, výlety, návštěvy knihovny, muzea, divadelní představení, výchovné koncerty, olympiády, sportovní akce, turnaje

- Projekt Než užiješ alkohol, užij svůj mozek
- Drogy trochu jinak – interaktivní výukový program
- Prevence neplánovaných těhotenství a interrupcí
- Na startu mužnosti
- Zásady první pomoci
- Celoroční práce s třídním kolektivem – 5. a 6. ročníky, PPP, seznamovací program pro nově vzniklé kolektivy

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

(Aktivity, které nejsou součástí učebního plánu a reagují na zvláštní situaci v třídním kolektivu či mezi třídními kolektivem, která byla zaregistrována na základě šetření ke zjištění situace ve škole, provedeného před zpracováním MPP např. pomocí dotazníku, diskuse atd. - viz blok A. Zmapování situace pro stanovení cílů MPP. Jedná se o programy cíleně zaměřené na řešení výskytu konkrétních SPJ- násilí, šikana, výskyt a zneužívání drog včetně alkoholu a tabáku, rasismus a jiné projevy netolerance, ... na které budou navazovat další aktivity podle aktuálního vývoje situace. Pro každý jednotlivý jev a třídu použijte samostatnou následující tabulku.)

SPJ který bude řešen:	
Jak byla situace zjištěna:	
Kdo bude situaci řešit – jméno učitele nebo externího odborníka, organizace:	
Kdy bude situace řešena:	
S použitím jakých metod bude intervence vedena:	

2. 3. Jednorázové aktivity pro žáky

(Přednáška, projekce videofilmů – pouze informativní programy, pro více žáků, tříd najednou)

Název aktivity, akce	Datum	Realizátor
Kouření- zdravotní rizika, historie	**	str. P. Pípal
Šikana- vymezení pojmu, právní úprava, postup v případě výskytu	**	str. P. Pípal
Drogy	**	K- centrum, CPCM o.p.s.
Den plný prevence	**	ČČK, MP ČK
Návštěva soudního přelíčení	**	Okresní soud v Č. K.
Sekty	**	str. P. Pípal
S tebou o tobě- dospívání, menstruace Čas proměn	**	p. Paroubková- lektorka programu
Moje cesta na svět	**	Národní iniciativa pro život, Petra Egnerová
Simulační programy zaměřené na mezilidské vztahy	**	Ekocentrum Šípek ČK

Kde číhá nebezpečí	**	DDM
Než užiješ alkohol, použij mozek	8. 12. 2017	SANANIN, p. Kajanová
Na startu mužnosti Pohled do zrcadla Jsi on line Na světě nejsi sám	**	MP Education, s.r.o., Alena Paroubková
Prevence neplánovaných těhotenství a interrupcí	**	Národní iniciativa pro život, Petra Egnerová
Duševní vlastnictví a plagiátorství Bezpečný internet, kyberšikana Finanční gramotnost	**	Služba kriminál. Policie a vyšetřování – por.Bc.L.Piksa
První pomoc	**	Mgr. Jiřina Soukupová, Školení v oblasti zdravotnictví, Prachatice
Ekofilm	**	
Projekce DVD a videofilmy: Malá policejní akademie Dospívání a menstruace Jeden svět na školách 1.,2.,3. Nepřítel dětí (úrazy) Řekni drogám ne! Neubližuj mi! Vzdělávací program o dospívání Dokumentární filmy o drogách	V rámci výuky během celého škol. roku	Vyučující různých předmětů

**** Akce jsou domlouvány během školního roku (podle možností dané organizace)- termíny nyní nelze upřesnit**

2. 4. Volnočasové aktivity pro žáky

(Školní kroužky, školní kluby, školní víkendové a prázdninové akce, ...)

NABÍDKA ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ - školní rok 2017 - 2018

KROUŽEK	NÁPLŇ	ROČNÍK	VEDOUcí	UČEBNA - ČAS
Angličtina hrou I	anglický jazyk trochu jinak	1.	E. Jordánová	Angličtina 1 St 11,50 - 12,35
Angličtina hrou II	anglický jazyk trochu jinak	2.	E. Jordánová L. Kramelová	Angličtina 1 dle dohody
Let´s speak English	konverzační hry	6. – 9.	L. Kramelová	Angličtina 1 Út 13,45 - 14,30
Hrajeme si s němčinou	základní příprava pro děti v němčině	1. – 5.	J. Vysokomýtská	Němčina Po 13,45 - 14,30
Kroužek ruštiny	ruský jazyk pro začátečníky	4. – 9.	J. Vysokomýtská	Němčina dle dohody
Zábavně s češtinou I. a II.	procvičování pravopisných jevů a mluvnic	3.	J. Perníková	Učebna č. 12 Po 13,00 - 13,45 Po 13,50 - 14,35
Hrajeme si s matematikou	kroužek matematiky	5.	B. Přívratská	Učebna č. 30 Čt 13,00 - 13,45
Hejného matematika	matematika podle Hejného	5. - 6.	A. Jůzková	Učebna č. 27 dle dohody
Interaktivní matematika	matematické hry, zábavná matematika	6. - 7.	V. Němcová	Učebna č. 31 + informatika Čt lichý týden 14,00 - 15,30
Hudební kroužek (flétničky)	náplň bude tvořit zpívání a hraní na zobcovou flétnu	1. – 3.	Z. Petříková	Učebna č. 9 Út 13,15 - 14,00
Hudebně dramatický kroužek	divadélko pro nejmenší	1. - 3.	V. Matlachová	Učebna č. 11 Čt 13,00 - 13,45
Divadelní kroužek	nácvik divadelních her	6. -7.	V. Němcová	Učebna č. 31 Čt sudý týden 14,00 - 15,30
Příprava na přijímací zkoušky	příprava na přijímací zkoušky z M a Čj	9.	A. Jůzková M. Zimeková L. Guňková	Únor- Duben dle dohody
Sportovní hry	kolektivní a individuální sporty	6. - 9.	J. Petřík	Tělocvična Po 14,00 - 14,45
Kroužek fotbalu	sportovně zaměřený kroužek pro chlapce se zaměřením na fotbal	7. - 9.	Krátký, Lach	Stadión FK dle dohody
Kroužek fotbalu	sportovně zaměřený kroužek pro chlapce se zaměřením na fotbal	4. – 5.	M. Kotlár	Stadión FK dle dohody
Kroužek florbalu I	pohybové hry pro chlapce i dívky zaměřené na florbal	3. – 7.	A. Hradecký	Tělocvična Čt 13,00 – 13,45

Kroužek florbalu II	pohybové hry pro chlapce i dívky zaměřené na florbal	3. – 7.	A. Hradecký	Tělocvična Čt 13,45 – 14,30
Monkey Krumlis*	taneční klub pro všechny šikovné a kreativní děti	5 - 12 let	M. Benešová	Tělocvična Út 15,00 - 15,50 Út 15,00 - 16,30 Út 16,00 - 17,30
Košíková (dívky)	kroužek košíkové	6. – 9.	J. Herbe	Tělocvična dle dohody
Kroužek náboženství	výuka římskokatolického náboženství	1. – 9.	F. Žák	ZŠ TGM dle dohody

IV. SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

Organizace	Jméno odborníka	Kontakt (adresa, telefon, e-mail)
PPP	Mgr. J. Průcha	ppp.ckrumlov.@seznam.cz
Obvodní oddělení PČR v ČK	Lenka Kozoňová, mluvčí PČR	ck.pis@pcr.cz
Městská policie ČK	Pavel Pípal	MP Č.Krumlov, tel. 380766346 pavel.pipal@mu.ckrumlov.cz
DDM	Mrg. Jakub Pich	Tel. 380716407 ddm@ck.ipex.cz
CPDM- K- centrum	Bc. Pavlína Vrábelová	Tel. 736634126 prevence@icmck.cz
Spirála	p. Valová, J. Průcha	Tel. 380712426, spirala@krumlov.cz
ČČK	Eva Pejchalová	380 711 570, 606716 661 ceskykrumlov@cervenkykriz.cz
Okresní soud v ČK	JUDr. Círek	Tel. 380706118
	MUDr. Sattranová	Tel. 604 241 093, 386 321 938
Centrum ekologické a globální výchovy CASSIOPEIA		385 520 951, 725 515 994 mkv@cegv-cassiopeia.cz
ACET ČR	Josef Nadrchal	776 685 153 lucie.nadrchalova@maranatha.cz
program S tebou o tobě, Čas proměn	p. Pernerová	224246099
Na startu mužnosti, Moje cesta na svět	Alena Paroubková	777 649 904
První pomoc	Mgr. Jiřina Soukupová	Školení v oblasti zdravotnictví, Prachatice, 606 548 742
Než užiješ alkohol, použij mozek	p. Kajanová, SANANIN	ali.kajanova@email.cz
Prevence neplánovaných těhotenství a interupcí	Petra Egnerová	egnerova@niz.cz, 737 282 048
Služba kriminální policie a vyšetřování	por.Bc. Libor Piksa	974 232 353 i.piksa@seznam.cz

**)Přidejte řádky podle potřeby*

VI. EVIDENCE A EFEKTIVITA

O všech akcích v rámci prevence RCH v daném školním roce si vedu vlastní záznamy (akce vyhodnocuji pomocí dotazníků nebo diskuse s žáky, učiteli, rodiči, vedením školy). Na konci škol. roku je zpracována závěrečná zpráva o plnění MPP. **Přílohou MPP je Krizový plán – postup školy při odhalování a řešení případů šikany.**

Postup školy při odhalování a řešení případů šikany

Krizový plán

A. Strategie pro vyšetřování počáteční šikany

1. **Každý pracovník školy**, který pozoruje neobvyklé chování dítěte, nebo skupiny žáků, **oznámí své podezření** ŠMP (M. Zimeková), VP (I. Brožová) nebo vedení školy.
2. **Výchovně preventivní tým** (ŠMP, VP, vedení školy, třídní učitel žáků) **se dohodne na postupu** šetření, stanoví kompetence ve vyšetřování, popř. konzultuje postup s odborníky (PPP J. Průcha, SVP Spirála). ŠMP provede zápis dohodnutého postupu, později i jednotlivých výpovědí.
3. **Nalezení a vyslechnutí vhodných nezaujatých svědků**. Výpovědi svědků probíhají mezi čtyřma očima, důležité věci je nutné zapisovat, porovnávat nesrovnalosti v časech a místech (rozhovory mohou být individuální nebo konfrontační). Nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory.
4. **Spojit se s rodiči případné oběti**, informovat je o situaci, požádat je o spolupráci.
5. **Vyslechnout oběť**, citlivě, diskrétně, **zaručit bezpečí** a důvěrnost informací. Vše zapisovat. Vyšetřování by měla vést osoba, které oběť důvěřuje.
6. **Zajištění ochrany oběti!**
7. **Vyslechnutí agresorů** (lze použít i konfrontace mezi nimi), mezi čtyřma očima, znemožnit domluvu výpovědí, soustředit se na rozpory ve výpovědích (je-li agresorů víc). Snažit se vytipovat nejslabší článek, dovést k přiznání.
8. **Výchovně preventivní tým** na základě zjištěných skutečností **navrhne další postup** vůči obětem, agresorům a třídě jako kolektivu.

Výchovná opatření, která lze vůči agresorům použít:

1/ Doporučuje se **dále pracovat** s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí).V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů. Tato opatření po domluvě s rodiči.

2/ Pro potrestání agresorů lze užít i následující **běžná výchovná opatření**:

Napomenutí a důtka třídního učitele a důtka ředitele školy. Snížení známky z chování. Převedení do jiné třídy.

3/ **Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem.** _Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

4/ **V mimořádných případech se užijí další opatření:**

Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.

Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu. Vyrozumění Policie ČR v případě podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu přestupku či trestného činu.

9. **Pozvat k jednání rodiče agresorů** (individuálně), seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření, požádat je o spolupráci.

Orientační posloupnost jednání s rodiči:

- seznámení rodičů s problémem
- postupné vyjádření pedagogů

- vyjádření žáka
- vyjádření rodičů
- seznámení s navrhovanými opatřeními a rozhodnutím výchovné komise
- nepřistupovat v otázce trestů na kompromisy!

10. **Pozvat rodiče oběti**, seznámit je se situací, domluvit se na opatřeních.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť **je nutné zprostředkovat jí péči** pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

11. **Práce s třídním kolektivem.** Teprve pak rozebrat situaci se třídou, vysvětlit nebezpečnost a důsledky šikany, prodiskutovat, oznámit potrestání viníků.

Třídu nadále pozorně sledovat! Práce s kolektivem (viz výše).

B. Strategie pro řešení pokročilé šikany (tzv. třídní lynčování)

- Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
- Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování, informování vedení školy.
- Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
- Pokračující pomoc a podpora oběti.
- Oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

Čeho se vyvarovat?

- **V počátečních fázích vyšetřování zásadně nic neřešit před celou třídou!**
- **Zásadně odmítat konfrontaci oběti a agresorů nebo jejich rodičů. Ani pokud se jí budou dožadovat!**
- **Brát v úvahu, že agresoři zdůvodňují své chování přijatelnými nebo ušlechtilými cíli (on provokoval...)**
- **Osobní antipatie nebo sympatie nesmí ovlivnit naše stanovisko!!**

Krizový plán pro nepedagogické pracovníky školy

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků, který je nezbytný pro harmonický rozvoj osobnosti a efektivní výuku. Na rozdíl od jiných druhů násilí je šikana zvláště zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Tak i při relativně malé intenzitě šikany může u jejích obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky a k postupné deformaci vztahů v kolektivu.

Vzhledem k tomu, že šikana se v zárodečných fázích vyskytuje v téměř každé škole, je potřeba věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost!

Na prevenci šikany i při řešení jednotlivých případů by měli spolupracovat pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci školy podle předem dohodnutých postupů.

Charakteristika šikanování

(1) Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

- Šikanování se ve své zárodečné formě vyskytuje prakticky na všech školách. Pocit bezpečí každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu je základní podmínkou vytváření produktivního prostředí a dobrého sociálního klimatu třídy a školy. Všechny školy a školská zařízení mají povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikanování. Šikanování v jakékoli formě a podobě nesmí být pracovníky školy akceptováno. Samotní pedagogičtí pracovníci nesmí svým jednáním s některými žáky a chováním vůči nim podněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování těchto žáků jejich spolužáky.

Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování

1. Nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být např.:

Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.

Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.

O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.

Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.

Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.

Stává se uzavřeným.

Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.

Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.

Zašpiněný nebo poškozený oděv.

Stále postrádá nějaké své věci.

Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.

Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.

Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.

Odfeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

(Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpusobovací konflikty nejsou vzácností!)

2. Přímé znaky šikanování mohou být např.:

Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný.

Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.

Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.

Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.

Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.

Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.

Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Každý pracovník školy, který pozoruje neobvyklé chování dítěte nebo skupiny žáků, oznámí své podezření ŠMP (M. Zimeková), VP (I. Brožová) nebo vedení školy.

Příloha č. 3 MPP:

Stadia šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity, například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nevhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které pro přehlednost můžeme označit jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druhí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

Zvláštnosti u psychických šikan

U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen“ slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí.

(Kolář, 2011)

Příloha č .4 MPP

Školní program proti šikanování

Vytváření školního programu proti šikanování je dlouhodobý a trvalý proces. Určují ho dva znaky – celoškolský rozměr a zaměření na specifickou prevenci. Aby škola žáky účinně chránila před šikanováním, zapojí všechny pedagogické pracovníky. Zaměření na specifickou prevenci vypovídá, že se program věnuje výhradně řešení šikany, a to prostřednictvím specifické primární prevence a prevence sekundární. Obecná struktura 13 komponent ve školním programu proti šikanování má univerzální charakter a lze ji použít jako jednotící princip i pro ostatní rizikové chování, a tak vytvořit integrovaný, ucelený preventivní program školy.

Školní program proti šikanování má 13 komponent (hlavních součástí):

1. zmapování situace – analýza a evaluace (před a po zavedení programu či opatření a také v jeho průběhu);
2. motivování pedagogů pro změnu;
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů;
4. užší realizační tým (zástupce vedení - nejlépe ředitel, zástupci třídních učitelů z 1. a 2. stupně, zástupce družiny, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog atd.);
5. společný postup při řešení šikanování
6. primární prevence v třídních hodinách;
7. primární prevence ve výuce;
8. primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování;
9. ochranný režim (školní řád, dohledy učitelů);
10. spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s prevencí a řešením šikany ve škole, například na webových stránkách, pomocí informativního dopisu a při třídních schůzkách);
11. školní poradenské služby;
12. spolupráce se specializovanými zařízeními;
13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol).

V Českém Krumlově

13. 9. 2017